

LJUDSKI GLAS.

7. šte. Izhaja na mesec dvakrat. — Velja za celo leto 3 gold., za pol leta gold. 1,50. — Vredništvo, opravnštvo: Gradisce št. 9.

V Ljubljani 24. aprila.

Inserati: Petit-vrsta, ako se 1krat tiska 5 kr., 2krat 4 kr. in ako se 3krat ali večkrat tiska 3 kr. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrank. in anom. pisma retour.

III. 1. 1884.

Neopravičeno ščuvanje zoper vlado in c. kr. uradnike.

Kratek pogled v naše socijalne razmere nas takoj pouči, da krivi nazori nekaterih mogotcev jako škodljivo vplivajo na večino ljudstva. Kakor kaka kužna bolezen razširjajo se taki krivi nazori med lahkovernim ljudstvom, katero se v svojih naravnih bolečinah, katere beda prouzročuje, prerado poslužuje strupenega zdravila, katerega mu ponujajo hudobni možje.

To strupeno zdravilo, katero pa zmerom le lastno škodo onega prouzročuje, ki se ga poslužuje, je pa žalibog zdaj na dnevnem redu stoječe ščuvanje po časnikih in pri shodih zoper vlado in njene organe. So nekateri gospodje, ki nespametno ljudstvo pod krinko narodnosti in iz ljubezni do ljudstva napeljujejo k sovraštvu zoper vlado in c. kr. urade, če pa pride čas odgovornosti, se takoj za ljudstvo skrijejo in smejoči opazujejo nesrečne posledice svojega rovanja.

Iz zadnjega časa znani so nam dogodki, ko so nekateri taki brezvestni rogovileži javno poudarjali, da pravi ljudski prijatelji ne smejo z nobeno vlado biti, ker je vsaka vlada ljudstvu nasprotna, katera trpečim stanovom nehče pomagati, dalje da morajo obrtniki vlado in njene uradnike s svojimi davki vzdrževati i. t. d. Tudi nam so neposredno očitali, da nismo za ljudstvo vneti, ker smo z vlado in imenovali so nas »klečepalce«.

No, naj nas »radikalci« to ali ono imenujejo, nam je malo mari, a kakor pravični ljudski prijatelji hočemo in moramo stvar nekoliko razjasniti, tem bolj, ker nas žalostni dogodki zadnjih dnij, ko so dve žrtvi taci hujšakačev v zapor odpeljali, učijo, da si nihče nemore z rovanjem zoper vladno moč česar pridobiti, pač si pa

vsak tak nesrečnež svojo eksistenco za zmerom uniči.

Nespametno in smešno je, ako hočejo naši oblaževalci, kateri večinoma spadajo k oni vrsti ljudij, kateri narod najbolj na beraško palico spravljajo, ljudstvo hujskati zoper c. kr. uradnike in slepiti s tem, da jih le obrtniki in drugi davkoplačevalci redijo, med tem ko oni sami stradati morajo. Na to pač smemo z isto pravico trditi, da obrtniki in drugi stanovi nobenega davka ne plačujejo in da edino le uradnik za nje davke odrajuje in jih živi. Kako bi pač črevljar mogel živeti, ko ne bi tako sovražen uradnik škorenj pri njem naročil? Ne plača li uradnik davka za obrtnika s tem, da mu ta delo drago zaračuni, ne plača li uradnik hišnega davka s tem, da hišniku stanovanje plačuje, ne plača li uradnik užitninskega davka za krčmarja, od katerega vino kupuje, ne plača li uradnik kmetskega davka s tem, da poljske pridelke drago plačuje? Gotovo vzdržuje uradnik davkoplačevalce in ne oni njega, ker brez njega ne bi niti davkov plačevati, niti živeti ne mogli. Iz vsega je razvidno, da en stan brez družega živeti ne more in da uradnik nij samo steber države, temveč tudi steber davkoplačevalcev. Vrh tega plačuje pa uradnik od svojih dohodkov tudi dohodninski davek, kateri se z večjim odstotkom odmeri ko pri obrtnikih.

Ne bomo trdili, da ni časih uradnikova usoda boljša, ko kacega družega stanu, a to je le redkokrati in če bi to tudi pri vseh uradnikih bilo, bilo bi po polnem opravičeno, ker uradnik sme tudi zahtevati boljše življenje kakor rokodelci, ker si je vsled svojih študij pridobil predpraveco na boljše življenje. Kaj je neki vložil krojač v svoj obrt v primeri k uradniku? Nič in če je pričel z kakimi groši, gotovo bolj napreduje v življenji, kakor uradnik. Obrtnik si pridobi lahko premoženje, si zida hiše in preskrbi se za starost in po svoji smrti zapusti še svojem denar. In

uradnik? On se trpinči po štirideset let pri uradni mizi, rije po zaprašenih aktih in na stara leta, ko je uže po polnem vse moči državi žrtvoval, dobi pokojnino, katera ga komaj gladu reši, po njegovi smrti pa ničesar ne zapusti. To premislite prijatelji obrtniki, tudi to je velik davek, ako žrtvuje uradnik svoje duševne in telesne moči državi.

Mi nismo nikakor zoper obrtnike in želimo jim kakor vsem stanovom najboljše napredovanje, a nikakor ne dopuščamo, da bi se oni pustili hujskati zoper uradnike.

Kaj bi neki počeli vsi drugi stanovi brez vlade, brez uradnikov? Kdo jim bo njih imetje varoval, kdo jim osobno svobodo jamčil brez vlade, brez uradnikov? Poklali bi se med saboj kakor zverine in konec blaženega komunisma bi bil, da ne bi nihče mirno živeti mogel.

Vsi narodi imajo in potrebujejo vlado, še celó divji Čulukafri niso brez nje in mi, ki se štejemo med omikance, mi naj bi nasprotovali vladi?

Kdor tako slabo seme med ljudstvo seje, je brezvesten človek, kateri največje zaničevanje zasluži, ker ubogo ljudstvo le zapeljuje in v nesrečo tira. Časniki, kateri držé s takimi spakami človeštva naj bi se takoj uničili in kmalu bil bi zopet mir v Avstriji.

Vemo sicer prav dobro, da smo se vsled tega članka pri nekaterih naših obrtnikih zamerili, a našemu geslu zvesti, moramo zagovarjati vse stanove, toraj tudi uradniški stan, zoper katerega naši »radikalci« toliko ščuvajo.

Mi smo zmerom očitno vse stanove zastopali in noben pameten človek nam nemore oporekati, da nismo resnice govorili. Nasi članki govorijo razumljivo in kdor jih čita in razumeti hoče, mora nam priznati, da smo pravi ljudski prijatelji, dasi naša pisava ne ugaja nekaterim sebičnežem. Mi hočemo ljudstvo, katero naši mogotci le v nesrečo tirajo, poučevati in če tudi

Zabavni del.

Podonavski vtisi.

(Nekoliko iz dnevnika iztrganih listov. Po Ed. Jelinku podaja i + a.)
(Dalje.)

Kakor hitro so pri Popoviću izvedeli, da prihajam »iz zlatnoga Praga«, pobahali so se hitro, da imajo v svojem zavodu tudi Čeha, ki se močno veseli svojih rojakov. Razumi se, da sem hitro šel obiskati rojaka od zada v skladišče. Bil je to mož, ki je s svojim previdnim obnašanjem in s pravim češkim rodoljubjem si pridobil spoštovanje vseh, tudi v krogih višje stoječih oseb novosadskih ter bil kot »mili brat Čeh« povsodi znan. — Le eno me je mučilo!

Moj dragi rojak oskrboval je pri Popoviću nemški sortiment, kateri je zato zahteval vse njegove moči. In v resnici, vse okolu milega rojaka: miza, police, da tudi tla — bile so prenapolnene od sklada nemških časopisov, pripravljenih ravno k razpošiljavi, večji del po srbskih pokrajinah. Teh »Buch für Alle«, »Ueber Land und Meer« in drugih je bila toliko in tolikanj obetavna zaplava, da se pri pogledu na to težko odrečeš prepričanju, da Nemci tiskajo svoje kramarske časopise v resnici »für Alle«.

Žalostno obsežnost té na prvi pogled neznatne okoliščine zapopadel sem čez nekoliko

dnij, ko sem se poslovil z Novim Sadom ter se peljal dalje v družbi g. P., urednika izvrstnih »Ilustrovanih Novin« (srbskih) in moža tudi drugače velezaslužnega, dalje v Beli Grad. Njegova pot je bila takrat odločilna za usodo jedinega, dostojnega ilustrovanega srbskega lista. Vsled pomanjkanja naročnikov čutil se je primoranega iskati za list, vstanovljen za narodne interese in marno uredovan, v vladnih krogih podpore. Ali vkljub vsem stikom ni opravil P. v Belem Gradu nič in vrnil se brez vspeha v Novi Sad. Dandanes so té »Ilustrovane Novine« uže davno ne le izginile, marveč celó pozabljene.

Dà, na srbskej zemlji je vzel srbski list konec, a berilo »für Alle« se razširja dalje. Toliko za to pot o tej milej nemščini.

* * *

Novosadske narodne razmere spominjale so me v več okoliščinah na Celovec, če tudi ni mogoče tajiti, da ima stolica avstrijskih Srbov primeroma več narodnega življa v sebi nego glavno mesto krasnega Gorotana. Kakor zgoraj, takó je tudi tukaj vsak najnedolžnejši popih narodnega gibanja že panslavistično veleizdajstvo, katero, če še ne zasluži baš šib, mora saj v ječo za vse žive dni. V pojasnilo tega je zadosti vzeti v spomin žalostno usodo Svetožara Miletića. . . .

Toliko več spoštovanja in občudovanja zasluži toraj navdušeno národno gibanje, ki se uže od zdavnaj v krogu navdušenih rodoljubov novosadskih razvija in gotovo veliko koristi k duševnemu ojačenju tega neposlednjega slovanškega plemena.

Ne bom posebe spominjal vseh pripomočkov, s katerimi avstrijski Srbi svojo žilavost na tak krasen način objavljajo, ne zmenim se niti o »Matici Srbski«, za katero ima zasluge tudi Šafařík; pač pa mi bodi dovoljeno se saj nekoliko zmeniti o znamenitem rodoljubu Antonu Hadžiću, katerega sem imel čast na svojem pohodu v Novi Sad osobno spoznati.

Tonej Hadžić je po vsej Srbiji znan in ljubljen in ni ga morda med Srbi, zlasti avstrijskimi, moža bolj popularnega od njega. Poleg znamenite pisateljske delavnosti, ki je takó mnogostranska, odlikuje se Hadžić tudi z organizacijskim talentom, malim národom takó potrebnim. Njega dela prinašajo obrodo skoro vsem vrstam národa, one so izdaten stružec v vseh rečéh národnega dvigovanja. Uže l. 1859 bil je Hadžić izvoljen za tajnika »Matice Srbske«, takrat se še nahajajoče v Pešti, a ko je ta bila premeščena v Novi Sad, preselil se je l. 1864 tudi on v to novo središče Srbstva, kjer je jel tolikanj ognjenejšje in gorkejšje delovati za omiko svojega milega národa. Tú ga tudi opažamo kot vnetega pisatelja, gojitelja gledališča, branilca národa nasproti brezobzirnemu

nobene hvale za to nimamo, zadosti nam vendar notranje prepričanje, da smo za ljudstvo po svojih močeh dovelj storili.

Mesto da bi naši časniki in njih matadorji skupno v prid naroda in za državo delovali, ščuvajo stan zoper stan, narod zoper narod in konec vsega bo, da bode naš narod po polnem propal.

Še enkrat torej ljudstvo nujno pozivljemo, naj se odpove svojih zapeljivcev, ako noče prekmalu občutiti neizogibljive strašne posledice svoje lahkovernosti.

Ponavljamo zopet, da so vsi oni, ki so zoper vlado — **državi nevarni ljudje.** —k.

Izvirni dopisi.

Iz Loga pri Vrhniki. V tretji številki t. l. sem v Vašem listu pričel razpravljati o uzrokih vednega pomanjkanja delavnih močij na kmetih in danes hočem, kakor sem obljubil, v tej zadevi nadaljevati in nekatere nemerodajne nasvete za odpravo te neprilike postaviti. Kakor glavni vzrok te neprilike navedel sem zadnjič to, da se naši odrasli otroci v tuje dežele podajajo, ne da bi se ozirali na obilo dela v domačiji. Temu bi se najlažje v okoliščini prišlo, ako ne bi naši župani vsakemu dovolili potovanje iz domačije. Sicer obstoji postava, da mora župan vsakemu polnoletnemu fantu ali dekletu popotna pisma izročiti, a s tem ni rečeno, da za tuje dežele. Vsak občinski predstojnik naj bi prej dobro premislil, komu da dovoli potovanje v tuje dežele in če niso posebno tehtni uzroki za to, naj bi dotičniku samo dovoljenje za potovanje v domači deželi izročil. Seveda je treba v takih slučajih sprevidnega župana, kateri spozna takoj, kaj je občini v korist ali ne. Pa taci županovi imamo pri nas na kmetih le malo, kar smo pa mi občani sami krivi, ker se ne sporazumimo pravočasno, katerega hočemo županom izvoliti. V zadnjem trenutku morajo se volilci skupaj strobati in tisti postane župan, kdor se najbolj vriva in kdor volilcem za par poličev da. Mi kmetje smo uže taki, da se zmerom še pustimo slepiti in voditi, kar najbolj volitve v deželni ali državni zastop pričajo. Ako pridemo v Ljubljano, volimo tistega, katerega nam agenti najbolj priporočajo, ne da bi pomislili, da znamo sami svojega možaka,

spretnega zastopnika, ki se bode na naše želje v resnici oziral, voliti. Ne samo doktorji, tudi kmečki možje znali bi dobre in koristne postave delati, ker pri njih nadomestuje domača pamet vso drugo teoretično pravoslovje. Naš deželni zastop nas uže mnogo, mnogo denarja stane, a niti enemu zastopniku se še ni misel vrnila, da bi se morala v olajšavo kmetiskih bremen postaviti vpejati, po kateri bi kmet saj delavce pri hiši imeti mogel. To bi bila postava, katero bi mi kaj veselili pozdravili, kajti to nas najbolj tare, ako ne moremo dela nadaljevati. Prepovedalo naj bi se vsem občinskim fantom in dekletom potovanje od doma, ako nimajo posebno tehtnih uzrokov.

Pa opustimo to, ozirajmo se rajše na naše ožje občinsko gospodarenje. Kakor vsaka kmetija razumnega gospodarja potrebuje, ako noče na kant priti, tako, treba občini previdnega predstojnika. Taki previdni župani bodo se gotovo zmerom trudili v prid občine in vse odpraviti skušali, kar je njim v škodo. V zadevah delavskih moči pa se bo gotovo vse na boljše obrnilo, ako bodo občinski predstojniki ljubljanske okolice z ljubljanskim mestnim županom skupno delovali in ako bo — kar bi pač prepotrebno bilo — ljubljanski župan vse one potepuhe in barabe iz okolice, ki se zdaj brez dela po ljubljanskih ulicah mladini v pohujšanje, mestu pa v sramoto, klatijo, v svoje domačije odposlal. Policija ljubljanska naj bi vsacega, ki je brez potnega lista iz mesta odrinila in kmalu bo vse nadloge konec. Tudi ljubljanski samostani in drugi zavodi nebi smeli take brezdelne zapuhle ljudi z hrano podpirati, kajti časi še niso tako slabi, da bi si zdrav človek nemogel živeža prislužiti. Toliko zopet za danes. Prihodnjič več. *Čirtep.*

Iz Mostara, 6. aprila. Kakor marsikateri dopisnik, hočem tudi jaz danes z vremenom pričeti. Tukaj imamo uže poletje, solnčni žarki močno razgrevajo zemljo in skoraj je uže ona vročina postala, katera nas v naših krajih večji del leta nadleguje. Na polji in v vrtovih je uže vse zeleno in kmalu bode vse zrelo. Zelišča imamo mnogo in sadno drevje je, kolikor ni že odevetelo, v polnem cvetju. Visok prah leži na naših cestah in komaj pričakujemo dežja, da bi zrak nekoliko ohladil.

V tem času pričelo se je zopet potovanje delavcev iz tujih dežel v naše kraje, da si pri

nas kaj zaslužijo. Nenavadno veliko število jih je pa letos priromalo, ker se je razširila novica, da bodo železnico od Metkoviča v Ercegovino zidali. Večina delavcev obstoji iz Kranjcev in Hrovatov, sicer je istina, da bode mnogo dela pri zidanju nove železnice, a za vse ga ni dovelj in marsikateri delavec stoji zdaj tu brez dela, pa tudi brez — novcev. On ne more ni naprej, ni nazaj. Namenil sem se, to v «Ljudski Glas» poročati, da se bodo vedeli moji rojaki ravnati, kajti zdaj v Bosni ali Ercegovini delo dobiti, je sila težko, ker je premnogo delavcev sem prišlo. Toraj, kranjski in tudi drugi delavci, ostanite doma, kajti v «Novi Avstriji» je za delavce pšenica uže požeta. Prepričajte se in zagotovite si zaslužka, preden se na pot podate, ker mnogi so le čas, denar in zdravje pri nas potratili.

Ministerstvo je zdaj vredenje penzij bosniških in ercegovinskih uradnikov in njihovih soprog v roke vzelo. Postalni bodo vsi definitivni, kar je tudi prav, ker vsi enega cesarja služijo, kateri vsem svojim uradnikom penzije dovoljuje. Da bi stvar le kmalu resili! S....

Domače zadeve.

— (Preblago srce našega cesarja) pokazalo se je zopet o priliki smrti njegovega starega služabnika Kundrata. Novica o smrti zvestega služabnika ga je jako osupnila in takoj se je podal k smrtni postelji. Bridke solze polile so rahločutnega vladarja pri pogledu mrliča in obrnivši se k Kundratovi družini je rekel: «Zgubili ste nenadomestljivega očeta in jaz nenadomestljivega služabnika. Za dostojen pogreb bodem jaz skrbel ravno tako, kakor za ostalo družino ranjega, katera naj do svoje smrti ostane v mojem gradu». Solze srčne zahvale udrle so se iz oči vseh navzočih, na cesarjevem lici se je pa tudi zasvetil biser iz usmiljenega očesa.

— (Dopolnilne volitve v mestni zastop ljubljanski) vsrile so se minole dni precej mirno, dasi so «radikalci» brez vse potrebe močno agitirali. Izvoljeni so bili v III. razredu gospodje: lg. Valentinčič z 77, J. Geba z 76, Sr. Nolli z 76, Počivalnik z 72 in Škrbinec z 64 glasovi. V drugem razredu izvoljeni so pa gg.: A. Ledenik z 192, dr. Ivan Tavčar z 132 in Janez Gogola z 126 glasovi. Gospod profesor

nasilju in konči kot urednika «Srbskih Letopisov». Vsega, kar bi le k oživiljenju narodnih močij služilo, se je vdeležil, ne izogibaje se ničemur!

Dolgo časa je bil Hadžić tajnik in urednik Matice, bil mestni odbornik, vodil gledališče, bil predsednik omladinskega odbora in pevskega zbora, urednik «Mlade Srbije» i. t. d., i. t. d.

Delavnosti Hadžićevi mnogo pomaga tudi velika izobraženost; vlada z mnogimi jeziki: angleškim, francoskim, madjarskim, nemškim in vsemi slovanskimi.

Kot oseba je Hadžić nenavadno simpatičen. Njegova prijaznost, postrežljivost in nesebičnost ne pozná meje. Vse to pa kinča čista rodoljubna dostojnost. S kratka, Hadžić je celi mož in celi Srb in kdor ga je spoznal, temu ne pride tako kmalu iz spomina.

Od drugih oseb sem poznal v Novem Sadu bližje še pisatelja S. Popovića in urednika dr. Ilija Ognjanovića. Svojo odkritosrečno prijateljstvo k Čehom so uže vsi večkrat v dejanji pokazali.

* * *

Pred Beli Grad, k avstrijskemu Zemunu, glasovitej zamejnej straži, ki je bila vsem napadnikom hujši od pekla, dospel je naš parnik v kratkem pred polnočjo. Prespavši izvrstno v kajuti, pozdravljali sem v jutro zarano srbski Beli Grad, bliskajoč se v tisočih žarkih našega solnca.

Pogled na mesto je velekrasen; od neštevilnih slik, raztrošenih po raznih ilustriranih tiskopisih ni nobeden dostojen prednesti njegovo pravo podobo. Iz mogočne Donave se dviga ponosno belo mesto, hranjeno važno z močnim zidom prve srbske trdnjave. Na skalah, kakor pri pragu nove države, stoji trdnjava na straži mirno in važno; po dnevi in po noči bedi tu znatno služabništvo pri kanonih.

Niso še daleč časi, ko so ljudje hojevali v Beli Grad «študirati» turške posebnosti. Vsaj tam je bilo primeroma najugodnejše pogledati v obraz Mohamedovim sinovom, sniti se z Kalemegdanom in Dorčolom, približati se haremu, opreti se ob minarete in džamije, dati sijati na se žar polumeseca in pokloniti se vsevladajočemu pašetu, ali razvedriti se vsaj nad rudečimi fesovi in križovanjem turških nog.

Toda v teku kratkih let spremenilo se je mnogo in kar je bilo še včeraj, ni zapustilo danes skoraj sledu za seboj in kdor se ne podviza, temu Beli Grad od svoje davne turčine ne bo vstanu podati družega nego turško — kavo. Do spomladi l. 1867 teptale so poganske noge srbsko travo. Došel pa je dan nove zarije in narod oproščen najstrašnejšega jarma dvignil je junaško svoje čelo.

Dne 6. aprila 1867 l. ob 10. uri predpoldan bil je prečitan na belgradskoj trdnjavi na Kalemegdanu sultanov ferman. Poslednji begradski mubafiz Riza paša je oddal ključje in s tem je

bil za zmiraj konec storjen turškeji vladi v Srbiji. Pobledil je polumesec in — veselo je zaplapolala nad Kalemegdanom srbska zastava.

Od teh časov spremenilo se je v celej Srbiji, zlasti v Belem Gradu, premnogo. Z odhodom Turkov ojačalo se je Srbstvo.

In danes? Oj danes!

Ošabni sedež pašov spremenil se je v dostojen stan srbskega poveljnika, turški mirodvor in celi Kalemegdan v prekrasen park, grobi poganov v cvetoče grede, nad katerimi srbska omladina veselo kakor prosti ptiček prepeva domače srbske pesni. Kam so prešli številni minareti in džamije? Propadli so! Le eden minaret še štrli proti nebu — otožno in samotno. Tudi džamijo (turško cerkev) sem ogledal, toda v močno bednem stanu! Krilo, kjer so se nekdanj Mahomedje učili sovržati «djaure», v katerem so oznanovali v svojem koranu, da ni greh Srba (kristijana) mučiti — je povsem izgubilo svoj prvotni pomen. Džamija ta je dandanes plinarna srbskega narodnega gledališča.

In Dorčol, ta nekdanj glasovita turška ječa? Dandanes je ona zgolj bivališče bede, holotov in španjskih židov. Peščica barak turške «ornamiteke» dela prostor polagoma regularnim planom belogradskih inženirjev in gotovo ni daleč doba, ko se o teh prostorih poreče: To je bil Dorčol, turška jetnišnica.

(Baje prihodnj.)

Šuklje, dasi nij kandidiral, dobil je 123 glasov, torej je propal s samo tremi glasi. Danes je bila pa volitev I. razreda. Izvoljeni so gg. Fortuna, ki je dobil 114 glasov, vitez dr. Bleiweis Trsteniški 117, Petričič 111 in Peterca 94 glasov. Gosp. profesor in urednik Fr. Šuklje dobil je 16 glasov, dasi tudi v tem razredu nij kandidiral.

— (Dvarazredno deklisko šolo) bodo na Vrhniki vpeljali, ljudsko šolo v Šent Vidu bodo pa razširili. To je c. kr. deželni šolski svet v svoji seji dne 17. t. m. sklenil.

— (Čebelarstvo razstavo) napravili bodo v Lescah meseca avgusta t. l. in pri tej priliki bodo naši gorenjski čebelarji uzidali kamenito ploščo v rojstno hišo prvega slovenskega čebelarja Janše. Zeleti je, da bi se vsi čebelarji prijatelji udeležili te svečanosti. Gorenjci pa res v zadnjem času dobro napredujejo! Slava!

— (Delavsko podporno društvo v Trstu) priredilo je pretečeno nedeljo velik koncert v zgorenjej dvorani *«Monte verde»*. Udeležilo se je mnogo društvnikov in drugih povabljenih. Društveni udje izročili so svojemu predsedniku zlato spomensko svetinjo. Veselica končala se je v veselje vseh navzočih.

— (Obrtna šola v Kropi in Kamni Gorici.) Kar smo zmerom želeli in med vsemi časniki prvi nujno priporočali, se bode vendar izpolnilo, ker Kropčani in sosedni gorenjski trpini dobijo obrtno šolo. Te dni mudil se je c. kr. sekcijski svetnik gosp. pl. Hauffe v teh krajih, kjer visoka vlada obrtno šolo za železno industrijo vpeljati hoče. Za domačo industrijo velezaslužna gospoda Karol Luckmann in ces. svetnik Ivan Murnik potovala sta z g. pl. Hauffe-jem. Iz srca čestitamo našim gorenjskim žrebljarjem k temu napredku in zelo nas veseli, da naši nasveti ne padaja na nerodovitna tla.

— (Novo pevsko društvo) ustanovili so v Jesenicah na Gorenjskem pod vodstvom gosp. Majer-ja. Pevci so sestavljeni iz fužinskih knapov. Kakor se nam poroča, novo društvo vrlo dobro napreduje in nadejati se je, da bode to društvo prav kmalu veselo življenje v Jesenice prineslo.

— («Narodni dom» v pravem smislu besede) sezidali so v Gorjah pri Bledu na Gorenjskem. V tej novo zidani hiši zedinjeno bo prijetno z koristnim, kajti v pritličji imelo bode ljudstvo svoje pribežališče v zimskem in tudi poletnem času pri slabem vremenu, ker, kakor znano, ondodnih krajev prebivalci iz daljave k maši hodijo, v zgorenjih sobah bo pa bralno in pevsko društvo. Take «narodne dome» naj bi v naši deželi v vseh večjih krajih zidali in vsak bode rad kaj v ta namen žrtvoval, ker taki zavodi so koristni. Poročevalec tega nam ob enem tudi naznanja, da so ondodni pevci kaj dobro izučeni in se nahajajo med njimi izvrstni glasovi.

— (Električna razsvetljava) vpeljala se bode v Postojnski Jami. Ministerstvo dovolilo je v ta namen 14 000 gold.

— (Katoliško društvo) napravi v nedeljo 27. t. m. v svojih prostorih v dr. Ahačičevji hiši št. 13 na Starem trgu tombolo. Začetek ob polu šestih zvečer. K obilnej udeležbi vabi odbor.

— (Restavracija ljubljanske Čitalnice) preide prihodnje dni zopet v druge roke, kar nam priča, da nobeden krčmar tam odebeliti nemore, ker ga naši «Narodovci» prav slabo podpirajo.

— (Velikanski manöver) bode, kakor se nam poroča, na Gorenjskem meseca septembra t. l. To je gotovo ugodno za naše vrle Gorenjce, ker, kamor vojak pride, tam tudi denar pusti.

— (Važno za posestnike ljubljanske okolice.) Zadnje tri dni t. m., to je 28. 29. in 30. aprila, sprejemal bode c. kr. nadzemljemerec

gosp. Henrik Czerny v svojem uradu na cesarja Jožefa trgu (v stari hranilnici) vsa naznanila tikajoča se spremembe v osebi davkoplačevalčevej, v stvari zadavkanja in razdelitve zemljišča. Kdor ima torej kaj naznaniti, naj se v Ljubljano napoti, ker zdaj je čas zato. Sicer bodejo pa vsi zemljemerci v naši deželi v teku meseca maja pričeli s svojimi zvonanjimi deli. Kdaj pridejo v eno ali drugo občino, naznanilo se bo pravočasno.

— (Nedostojno je), ako se možki lepemu spolu, posebno pri slabem vremenu, nehčejo umakniti, a še nedostojnejše pa je, da se, kakor se to na tržnih dnevih kaj rado pripeti, naše jezične babe se svojimi torbami in jerbasi na cesti vstavljajo in časih po pol ure pomenkujejo, ne da bi pomislile, da se vsled tega drugim ljudem, ki za svojim poslom hitijo, pasaža zapira. Pri deževnem vremenu pomnožujejo pa to gnječo še marele. Take neomikane babe trebalo bi časih kar v blato postaviti, kjer znajo stati, kolikor časa jim drago.

— (Grda navada), katero smo že lansko leto v našem listu grajali, pričinja se zopet pri mnogih ljubljanskih hišinjah. Te raztepavajo namreč ogrinjale, prte i. t. d. čez okna ter pasante mimo tacihi časih z prahom obsipavajo. To slabo navado naj bi gospodarji vendar svojim služkinjam prepovedali, tem bolj, ker je pri vsakej hiši za taka dela pripraven kraj.

— (Razobešanje mesa pred mesnicami) je v marsikaterih slučajih, posebno pa v ozkih ulicah, jako neprilčno, ker si mimogredoči čestokrat svojo obleko s tem poškodujejo, da se razobešenega mesa dotikajo, kaj se najlažje o zimskem času ali pri slabem vremenu pripeti. Tudi za meso ni posebno dobro, da ga solnčni žarki ogrevajo ali pa muhe oskrunjavajo. Prosimo torej naše gospode mesarje v imenu ljubljanskega prebivalstva, da razobešanje mesa kolikor toliko opusté.

— (Zopet pritožba zoper železniske konduktérje.) Uže v 5. številki našega lista smo na prošnjo nekega rodoljuba objavili, da imajo konduktérji nekak patent na puf. Danes se nam pa zopet poroča, da nekteri konduktérji uže z namenom, denarja nikdar upniku povrniti, dolgove delajo, ker dobro znajo, da jim nihče blizo nemore. Pohištvo izročajo svojim ženam, plača se pa nemore z prepovedom obložiti, toraj je vsak upnik le od poštenosti dolžnikove odvisen in si mora v srečo šteti, ako mu ta blagovoli plačati. Marsikateri bo rekel, naj pa nihče konduktérjem pri tacihi razmerah ne upa, a kaj vé naš obrtnik ali trgovec o tem patentu na — puf. Železniška ravnateljstva naj bi torej skrbela, da bi njim podložni konduktérji dolgove morali poplačati.

— (Ljubljanskim kleparjem) preti velika konkurenca, ker je zopet nov kleparski mojster delarnico otvoril. Mnogo se zdaj govori o kleparskem delu, kar je tudi umevno, ker je zdaj sezona za to. Da bode pa p. n. občinstvo znalo, kateri klepar najcenejše in res izvrstno delo izgotavlja, priporočamo gospoda kleparja Josip Stadlerja v Ljubljani na Bregu. Mi sicer nismo v tej zadevi strokovnjaki, toraj ga tudi nemoremo iz lastnega prepričanja priporočati, a kar je splošno mnenje, zna se tudi objaviti.

Drobtinice.

— (Oproščenje davka.) Skupno ministerstvo dovolilo je davčno prostost za deset let glede onih novozidanih poslopij, ki so se od leta 1880 v Sarajevu in v Mostaru napravila ali se bodo do leta 1894 napravila. Večja poslopja so petnajst let davka prosta. Zeleti je, da bi ta izdatna olajšava pomnožila veselje k zidani novih stavb.

— (Pobožna princesinja.) Kakor se je minule dni brzojavilo, umrla je v Carigradu teta khediva, princesinja Zeineb Hanum, ter zapustila več nego dvajset milijonov goldinarjev, katere sta sveti mesti Mekka in Medina podedo-

vali. Princesinja je pred smrtjo zaukazala, da se mora v omenjenih mestih neprenehoma za njen dušni blagor moliti.

— (Srbske železnice) se kaj marljivo zidajo. Zidarska dela na Savi med Belim Gradom in Zemunom so skoraj dokončana. Na cesti Bel-Grad-Vranja dela 6400 delavcev. Za v mesecu prosincu tega leta dokončana dela plačala je vlada 2,137 669 goldinarjev.

— (Triletni morilec.) Na Ogerskem umoril je trileten deček svojega šestmesečnega bratca, zoper katerega je veliko jezo imel. O velikonočnih praznikih pustila je mati otroka sama doma in ko se domov vrne, ji starejši sinko z veseljem naznani, da je svojega bratca zadavil.

— (Konec nesrečne ljubezni.) V Klausenburg umrla sta se nek Kerekes in njegova ljubica Fodor, ker zadnje starši niso hoteli dovoliti zveze med zaljubljenima.

— (Nova moda.) V Parizu vpeljali so gospodje v salone rudeče frake, ker so črni po njihovem mnenju prenavadni postali, ker jih uže vsak natakari nosi. Angleški časniki novo modo jako odobravajo.

— (Oče vstrelil svojega sina.) V Slatini vstrelil je nek Magjarovič svojega sina Naca. Slednji bil je v veliki potrebi, ker ga je oče vsled svojega malomarnega življenja od doma zapodil. Ko sin zopet domov pride in očeta pomoči prosi, poprime ta na steni visečo nabito puško ter jo sproži proti svojemu sinu, kateri se takoj mrtev na tla zgrudi. Očeta so v zapor dejali.

— (Hugo Schenka in Schlossareka) obesli so predvečerašnjem zjutraj ob 7. uri. Schlossarek je bil ves potr; zadnje njegove besede bile so: «Odpustite mi moja hudodelstva! Odpustite! Prokleti Hugo Schenk!»! Smrtni boj trajal je osem minut. Hugo Schenk stopil je smehljaje pod vislice; tri minute boril se je s smrtjo. «Pozdravite mi mojo ženo!» bile so njegove zadnje besede. Ob 7. uri 20 minut bilo je vse procedure konec. Razen uradnih funkcionarjev bilo je kacihi 200 oseb navzočih. Ob pol 9. uri položili so mrliča v leseni rakvi in jih v mrtvašnico odpeljali, kjer jih bodo obducirali.

— (Konfiskacija steklenic.) Na Ogerskem so zaplenili nad 500 steklenic v nekeje gostilni, ker niso bile postavno zaznamovane.

— (Pri igri umrl je v Beču) nek krojač z imenom Lipsič. Umrl je že dalj časa sreče pri kvartanji iskal in zanemarjal je vsled tega svoj obrt in družino. Minole dni kvartal je zopet v kavarni, a naenkrat mu kvarte iz rok padejo in mrtev se zgrudi na tla. Zadel ga je mrtvoud.

Listnica uredništva.

Gospod P. M. v Arlici: Prosimo, ako je mogoče, par dni poprej, ker nam je s to številko vse Vaše gradivo pošlo. Listnico Vašo sprejeli, hvala! Zaradi besednjaka se le na nas obrnite, vsaj bi Vam pri drugačih razmerah pač več storili za Vašo res veliko prijateljstvo. Pa bo uže Bog dal! Zdravi! — Gosp. M. K. v P.: Mogoče, zadeve so nam premalo znane. — Gosp. R. S. v K.: Le pošljite, radi priobčimo, ako ni zoper naš program. — Gosp. dopisniku iz Črnomlja: Za danes prekasno, sicer nam pa nič kaj ne ugaja. Pišite kaj družega, ker se ne mešamo radi v Vaše volitve. Želimo srečen izid! Z Bogom!

„THE GRESHAM“ zavarovalni zavod za življenje v Londonu.

Ravnateljstvo za Avstrijo:

Dunaj, Gizele cesta št. 1, v lastnej hiši zavarovalnice.

Ravnateljstvo za Ogersko:

Budimpešt, Fran Jožefov trg št. 5, 6, v lastnej hiši zavarovalnice.

Imetje zavarovalnice frk 83 780 016 90

Letni dohodki glede zavarovalnine „ 16 602 367 70

in obresti z dne 30. junija 1883 „ 139 950 000 —

Izplačalo se je dotičnim zavarovancem od prvega delovanja zavoda (1848) več „ 65 726 175 —

V zadnjih dvanajstih mesecih oglašilo se je novih društvnikov za „ 1260 777 854 55

Skupni znesek vseh od začetka društva vloženih zavarovalnih „ 1260 777 854 55

oglasil „ 1260 777 854 55

Pravila se dobijo in natančneje poizvé pri

glavnem zastopu v Ljubljani:

Tržaška cesta šte. 3 v drugem nadstropji

pri

Valentinu Zeschko.

Tržne cene v Ljubljani

23. aprila 1884.

Hektoliter banaške pšenice 7 gold. 96 kr.; domače 7 gld. 96 kr.; ječmen 4 gld. 71 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ajda 5 gld. 53 kr.; proso 5 gld. 53 kr.; turšica 5 gld. 20 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 77 kr.

C. kr.

privilegij za zboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jax

Ljubljana, Marije Terezije cesta, hotel „Evropa“.

Zaloga

raznovrstnih šivalnih strojev

za rodovine in rokodelce, za rabo vsakršnemu potrebnemu šivanju. **Izdelovalnica strojevih stopal in posameznih delov.** — **Zaloga šivank, ovirna in olja.** — Vsak pošten trgovec, šivilja in privatna oseba dobi proti **prav malej doplačili na mesečne obroke v znesku 5 gld.** njegovim zahtevam primeren šivalni stroj; poročstvo dajem na pet let in zastoj poučujem. Tudi pri meni ne kupljene šivalne stroje popravljam.

!!NOVO!!

Najbolje seme velikanskega korenja (en sad 8 do 10 funtov teže), prava domača in nemška detelja, velikanska pesa, vsake vrste trave, kot najbolj sloveča cesarska senožetna mešanica (Kaiser-Wiesenmischung), najzlahtnejše trave in detelje skupaj in za vsako zemljo najbolj ugodna itd.

Zanesljivo **dobro** in **kaljivo** in najceneje po pošti pri

J. R. Paulin-u,

špecerijska prodajalnica na oglu Špitalskih ulic v Ljubljani.

Tudi prava **japonska ajda**, naravnost došla, bo letos zopet tukaj za dobiti.

A. Mayer-jeva

zaloga piva v steklenicah

v Ljubljani

priporoča izvrstno

marčno pivo

iz pivovarne bratov Kosler

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Za mizarje in stavbene mojstre.

Podpisani prodaja les po sledečih cenah:

Deske in plohe:

$\frac{1}{2}$	cole do	$\frac{2}{2}$	cole,
$\frac{3}{4}$	>	$\frac{3}{2}$	>
1	>	$\frac{4}{2}$	>
$\frac{5}{4}$	>	$\frac{5}{2}$	>
$\frac{1}{2}$	>	$\frac{6}{2}$	>
2	>	$\frac{8}{2}$	>

Cevi za vodnjake

po 40 kr. □ palec.

Plohe mecesnove,

2 coli debele, po 14 kr., $\frac{1}{2}$ cole debele, po 10 kr.

Remeljne za streho

po $\frac{5}{2}$.

Les za stavbo

(smerekov) po 25 kr. □ črevelj.

Hrastov les

od 50 kr. do 1 fl.

S spoštovanjem

Ivan Peteroa.

Podpisani naznanja, da je gostilno gospoda

Tomšiča na Rakeku

prevzel ter se priporoča vsem potovalcem kakor domačinom z mnogobrojni obisk. Vina in jedila so jako fina in cena, postrežba nagla in dobiva se tudi ceno prenočišče.

Odličnim spoštovanjem

Josip Mavo.

Prevzetev restavracije.

Dovoljujem si visoki gospôdi in p. n. občinstvu naznanjati, da sem

restavracojo v hôtelu „Stadt Wien“

prevzel in da si bodem prizadeval, dobra in nepopačena vina, najboljše steinfeldersko pivo točiti ter z dobrimi, okusnimi jedili kakor z promptno postrežbo zaupanje čestitih gostov si pridobivati.

Za obilno obiskovanje prosi

odličnim spoštovanjem

Josip Trinker

restavratêr.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem**, **trganje po udih**, **bolečine v križu** ter **živcih**, **oteklino**, **otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr.

Schutzmarke.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinskeji bolezni** na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr.** ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakeji bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprisernejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobôl, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno

olje

najboljše vrste, izborno zoper **bramore**, **pljučnico**, **kožne izpuške** in **bezgavne otekline**. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobôlu, otrpenih; udih, skazenem želuodu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr. jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „**Samorogu**“

Jul. pl. **TRNKOCZY-ja** na Mestnem trgu v Ljubljani.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvaljuje se p. n. občinstvu za njemu do zdaj izkazano zaupanje ter priporoča za sezono svojo bogato zalogo

solnčnikov za gospe in gospode

v izredno lepej in različnej izberi, priprosto in najelegantnejše upravljene, potem

dežnike

v bogatej izberi, vsake velikosti, barve in snovi, kakor: **bombaž**, **alpaka**, **klot**, **pol-svila**, **svila**, **double-face-svila**, gladke in z notranjim robom, gumi itd. z elegantnimi palicami po najnižjej ceni.

Posebno se priporočajo **dežniki** in pa **solnčniki za gospode** s praktičnim, tako naglo priljubljenim

patent-paragon-avtomat-stojalom.

Nouveautés v dežnikih: **samootvorni**, **samozaporni**, v kovčegu shranljivi, s **palico** od **titanija** ali pa z **zlatim stojalom** so v lepej množini na izber.

Dežniki se kaj naglo na novo **prevlačijo** in popravljajo ter naročila z dežele, tudi na posamezne dežnike, izvršuje se točno po volji naročnika s poštanim povzetjem.

Prekupcem stojé na razpolaganje obširni cenilniki brezplačno.

L. MIKUSCH

fabrikant dežnikov in solnčnikov

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

H. Hauptmann

v poslopji bogoslovnice v Ljubljani

priporoča svoje do sedaj kot najboljše priznane

oljnate barve, firneže in lake

in prevzame

vsa pleskarska dela pri novih stavbah

po najnižjih cenah.